

Llegendes de Sant Benet

Navarcles

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Monestir de Sant Benet de Bages (terme de Sant Fruitós de Bages)

Coordenades:

Latitud: 41.75152
Longitud: 1.90371
UTM Est (X): 408855
UTM Nord (Y): 4622769

Classificació

Número de fitxa 08140 - 129
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Tradició oral
Estil / època: Medieval Modern Contemporani
Segle X-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat Pública

Fitxes associades:

[Festa de Sant Valentí \(Festa Major d'hivern\)](#)

[Monacàlia](#)

[Aplec a la capella de Sant Valentí](#)

[Cristall de Sant Valentí](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dt., 10/06/2008 - 02:00

Descripció

Conjunt de llegendes, anècdotes i episodis històrics relacionats amb el monestir de Sant Benet de Bages aplegats per Josep Singla, afeccionat a la història, en base a relats de la seva mare i altres persones de Navarcles. Es tracta de 19 llegendes aplegades en un dossier. Són les següents: Llegenda del primer sant Valentí: hipòtesi de Josep Singla sobre l'origen de Sant Benet relacionada amb un suposat bisbe manresà. Intervencions del procer Sal·la i notícia de Sant Valentí: notícia històrica sobre l'adquisició de les relíquies de Sant Valentí per part del noble Sal·la, fundador del monestir. La fama miraculosa de sant Valentí: protecció de sant Valentí sobre el monestir amb motiu del saqueig d'Al-Mansur. Altres miracles de sant Valentí: tradició (recollida també per Joan Amades) sobre l'apropiació de les relíquies de sant Valentí per part de la ciutat de Manresa i la seva aparició miraculosa al puig de Montpeità, a Sant Fruitós de Bages, al lloc on es bastí la capella de Sant Valentí. El Sant Valentí de Tolosa: sobre un frare de Sant Benet, anomenat Montpeità, que va fugir d'una presó a Tolosa de Llenguadoc gràcies a la intercessió del sant i va retornar a Sant Benet. El cristall de Sant Valentí: dues de les llegendes que expliquen l'origen d'aquest objecte miraculós, fins fa poc conservat a Navarcles. La primitiva Maredeu de Montserrat: sobre una imatge que suposadament s'hauria portat a Sant Benet quan Montserrat es va dotar d'una nova escultura de la Moreneta. La Mina de Montserrat: sobre un túnel que connectaria Sant Benet i Montserrat, del qual en un temps va dependre el monestir del Bages. El comunidor del monestir: lloc de recepció al monestir dels familiars que portaven menjar als familiars empresonats. El pou dels ganivets: un turment que s'aplicava als reus del monestir, ficant-los en un pou amb una roda plena de ganivets. L'empedrat del claustre: el lloc on es celebraven els judicis en el monestir. El casal del Cabró: sobre una mina que comunicava el monestir i una casa on els monjos posaven en pràctica el "dret de cuixa". La justícia vol entrar: sobre un veí de Navarcles que va haver de fugir per practicar la maledicència contra el monestir. La primera fugida de Sant Benet: sobre un assalt practicat per famílies de Navarcles a monjos que fugien del monestir amb els seus béns. La sort del carrer de la Sort: sobre l'origen del nom d'un carrer de Navarcles, relacionat amb un altre assalt per part de veïns de Navarcles sobre els monjos que fugien en el moment de l'exclaustració. El tresor de Sant Benet: sobre un suposat tresor amagat en algun racó del monestir en el moment de la desamortització. La compra del monestir: el motiu ocult que hauria mogut els pintors Ramon Casas i Santiago Rusiñol a comprar Sant Benet per portar-hi a terme suposades disbauxes i bacanals. Casas, Rusiñol i el Criador: anècdota en relació als dos pintors i un pagès de Navarcles que no havia vist mai un automòbil. El fantasma de Sant Benet: sobre les aparicions d'un fantasma davant les treballadores de la fàbrica, obra d'un servent negre del monestir.

Observacions:

Algunes d'aquestes llegendes formen part d'una de les activitats de la fira Monacàlia, que reviu la relació de Sant Benet amb Navarcles.

Història

El monestir de Sant Benet de Bages ha tingut històricament una gran vinculació amb Navarcles, ja que l'abat del monestir era el senyor feudal del terme. Les llegendes aplegades per Josep Singla segueixen més o menys un ordre cronològic (des de la fundació del monestir al segle X fins l'època de Ramon Casas al principi del segle XX) i tracten alguns dels temes més populars del monestir de Sant Benet, com ara la devoció a sant Valentí, la vinculació amb Montserrat, la facultat del monestir d'impartir justícia, presó i tortura, l'animadversió dels vilatans envers els monjos i la compra del monestir per part del pintor Ramon Casas. En definitiva, són un reflex del paper especialment rellevant que ha tingut el monestir en la història de Navarcles i de la relació estreta que ha existit entre els habitants de Navarcles i Sant Benet.

Bibliografia

SINGLA, Josep. Llegendes de Sant Benet. (Treball no publicat)